

Jul i haven

Prøv selv at lave flotte kranser og pynte med grønt fra haven. Her er brugt rhododendron, forskellige visne frøstande og bær.

Med Naturkatapulten begynder julen i haven, baggården eller på altanen – også selvom det er mørkt og koldt derude!

Julen nærmer sig, og i de små hjem rykker vi sammen i sofaen foran fjernsynet, bevæbnet med julegodter. Men hvorfor ikke rykke julehyggen udenfor? Selvom aftenerne er mørke, kan I sagtens tage julehyggen med ud i haven og efterlade lidt kønt at kigge på i de mørke aftentimer.

Guf for fugleganer

Når det er koldt og vådt i vejret, er foder i haven fantastisk til at lokke fuglene og måske det lokale egern frem. I kan selv lave uimodståeligt fugleguf, hvis I blander noget smeltet, ukrydret fedt (Svinefedt, palmin eller evt. margarine) med havregryn, solsikkefrø og andre frø, som I blander i en gryde. Blandingen er perfekt til at give fuglene lidt sul på kroppen i den kolde tid. I kan servere den for fuglene i en udhulet kokosnød med en snor i toppen, i en gammel ur-

tepotte, som en stivnet klump på snor, eller præcis som den er – på et stykke træ ude i haven. Husk, at foderpladsen skal renses ofte, så læg kun det foder ud, der kan nå at blive spist.

Spiselig pynt

I kan også pynte haven med gamle æbler: Server dem for fuglene på en snor, med bånd omkring, eller med pinde som arme og ben, et par knaster som øjne og en klase ellekogler eller noget gran som hår – så har I hurtigt et par sjove æblemænd, der fryder både menneskeøjne og fugleganer.

I kan også pynte op med små bundter af blade, små kogler, frø og bær, som I binder sammen med ståltråd og hænger op med fin, farvet tråd. Noget af pynten kan spises af fuglene, og resten pynter fint i haven og på juletræet.

Små bær, ginkgoblade og frø fra en rhododendron bliver til sød pynt.

Kranse

Der er masser af grene fra haven, som kan bruges til at lave flotte kranser med, her er nogle eksempler: Pil er let at bøje og flette og findes mange steder. Havebrombær uden torne laver lange skud og er fleksibel. Lærk smider nålene, men beholder koglerne, der pynter flot i kransen. Hvid kornel har hvide bær og nogle flotte, røde grene.

Vidste du det?

Korte dage

På årets korteste dag, vintersolhverv, som ligger enten den 21. eller 22. december, er dagen under syv timer lang i Danmark. I Thule i Nordgrønland er samme dag nul timer lang.

Fornemt besøg

Der er mulighed for at se rødhals, spætte, egern og meget andet i haven, når I fodrer.

Stedsegrønne træer og buske fra haven er rigtig gode til at pynte krans med. Brug for eksempel rhododendron, taks, gran, thuja, rynkeblad og kristtorn. Store, visne blade, for eksempel blade af eg, ahorn og lignende kan foldes og bindes sammen til en krans.

Hvis I har grene tilovers fra beskæring, kan I også lave en fin krans af korte grenstumper. I klipper grenene i små stykker og limer dem sammen med en limpistol. Grenstumperne behøver ikke ligge i orden, hvis bare selve kransen bliver rund. Et godt tip er, at I tegner et omrids af en stor middagstallerken op på et stykke bagepapir, så I har en form at gå efter. Her kan I lægge stumperne op på papiret og bagefter lime flere stumper på.

Lanterner

I skal bruge:

- Gamle konservesdåser uden låg
- Søm i forskellig tykkelse
- Hammer
- Vand
- En fryser eller frostgrader udenfor
- Lys til at sætte i lanterne

Sådan gør I:

Hæld vand i dåserne, til ca. en cm under kanten og sæt dem i fryseren eller udenfor i frostgrader. Når vandet er frossent, er dåserne klar til at slå mønstre i. Hold på dåsen med et par vanter eller arbejdshandsker, mens I slår

mønstre i dåsen med hammer og søm. Leg med forskellige mønstre og husk, at det er hullerne, der bestemmer hvordan lyset spreder sig uden for dåsen – det kan blive virkelig flot med nogle forskellige mønstre.

Hygge i haven

Hjemme i haven kan I tage havestolene frem og sætte lys i lanterne. Hyg jer med stearinlys, tæpper og varm kakao. Husk at tage masser af tøj på Omkring jul bliver det meget tidligt mørkt, så det er sikkert kulsort ude i haven. Her er lanterne fantastiske til at lyse op!

Leg i haven

Ringspil – nu med ild! Før I pynter kransene, kan I bruge dem til at kaste efter lanterne. I kan også lave nogle hurtige, simple krans, som I ikke har noget imod bliver griset lidt til med stearin. I de mørke vinteraftener er det meget lettere at se målet, når I bruger lanterne. En anden fordel er, at I holder varmen, når I bevæger jer. Placer lanterne ude på græsset eller en stenbelægning – væk fra andre ting, der kan brænde. Bestem jer for en linje, som deltagerne skal stå bag. I afgør selv afstanden til lanterne alt efter sværhedsgrad. Så må der kastes! Hvis kransen strejfer en lanterne, får man et point. Rammer man rundt om

Vil ikke forstyrres, tak.

en lanterne, får man to point for sit præcisionskast. Får man slukket lyset i lanterne i sit forsøg, får man tre point. Find selv på flere regler! Hvis I ikke har lyst til at svine krans og lanterne til med flydende stearin, kan I bruge små batterilyk i stedet, men stearinen kan vaskes af lanterne med varmt vand.

Jul med stille hjørner

Selvom det er jul, og der skal danses, synges og leges, skal I huske at give havens sovende beboere ro. Hvis I har kvasbunker og kompost i et hjørne af haven, kan der godt være flyttet et pindsvin ind. Pindsvinet går i dvale en 14 dages tid ad gangen, og indimellem kommer det ud og søger føde, før det vender tilbage til sit hi. Husk at se jer godt for, inden I rydder op i haveaffald og grenbunker, så I ikke kommer til at skade eller forstyrre et pindsvin i dvale.

Juletræ ude og inde

Skal I købe juletræ – og kunne I tænke jer at få et grantræ i haven til foråret, kan I købe et juletræ med klump. Planteskolerne har et fint udvalg, og mange arter af gran kan tåle danske vintre, hvis de plantes ud, når frosten slipper jorden. Gode råd er at sørge for, at træet ikke står inde i varmen for længe – højst nogle dage, at det bliver vandet med jævne mellemrum og evt. bruses over en enkelt gang. Efterfølgende skal træet flyttes til et beskyttet, men køligt sted, indtil det skal plantes ud.

Krans mest til pynt.

Oplev naturen med www.naturkatapulten.dk

